

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 98/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■, zastúpenej advokátkou JUDr. Lenkou Mackaľovou, Žižkova 6, Košice, proti uzneseniu Správneho súdu v Košiciach sp. zn. 1S/41/2023 z 21. novembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 14. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením správneho súdu sp. zn. 1S/41/2023 z 21. novembra 2024. Napadnuté uznesenie navrhuje zrušiť a vec vrátiť správnenému súdu na ďalšie konanie a priznať jej trovy právneho zastúpenia 949,17 eur.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 11. októbra 2023 na správnom súde žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Okresného úradu Prešov, odboru výstavby a bytovej politiky, oddelenia štátnej stavebnej správy č. OU-PO-OVBP2-2023/038542-002 z 28. júla 2023, ktorým žalovaný zamietol jej odvolanie a potvrdil rozhodnutie obce ■■■■■ (ďalej len „stavebný úrad“) z 3. marca 2023, ktorým povolila umiestnenie stavby „*Rodinný dom, parc. č. KN-C 298/4*“. Zároveň so žalobou sťažovateľka podala aj návrh na priznanie odkladného účinku správnej žalobe podľa § 185 ods. 1 Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“), ktorý odôvodnila rizikom vyplývajúcim z možného uskutočnenia stavby na základe preskúmaného rozhodnutia o umiestnení stavby, ktorá by priamo zasiahla do jej majetkových aj osobnostných práv, a taktiež poukázala na pochybenia stavebného úradu v konaní predchádzajúcom vydaniu tohto rozhodnutia.

3. Správny súd zamietol návrh na priznanie odkladného účinku správnej žalobe uznesením č. k. 1S/41/2023-91 z 25. marca 2024, pretože odôvodnenie možnej ujmy sťažovateľky v dôsledku predpokladu začatia stavebného konania a uskutočnenia stavby je predčasné.

4. V priebehu správneho súdneho konania došlo nielen k začatiu stavebného konania na podklade rozhodnutia o umiestnení stavby, ktorého preskúmania zákonnosti sa dovoľávala sťažovateľka, ale aj k právoplatnému skončeniu tohto konania vydaním stavebného povolenia. Po nadobudnutí právoplatnosti stavebného povolenia a začatí výstavby podala sťažovateľka 14. októbra 2024 nový návrh na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, v ktorom rozsiahlo opísala hroziacu ujmu i vznik možnej nenapraviteľnej škody na jej strane. Návrh na priznanie odkladného účinku podložila dôkazmi preukazujúcimi vydané stavebné povolenie, poukazujúc na jeho nedostatky, a taktiež fotografickými snímkami o aktuálnom stave realizácie stavby.

5. Správny súd napadnutým uznesením zamietol návrh na priznanie odkladného účinku.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje tým, že:

a) Napadnuté uznesenie je arbitrárne, svojvoľné, nepresvedčivé, vnútorne rozporné a jeho odôvodnenie nespĺňa zákonné kvalitatívne požiadavky. Správny súd sa v ňom nevysporiadal so sťažovateľkou predloženými argumentmi a dôkazmi (napr. vizualizáciou, fotografickými snímkami, územným plánom obce, technickou správou), ktorými preukázala hrozbu vzniku ujmy v jej privátnej, ako i majetkovej sfére.

b) Správny súd sa v napadnutom uznesení obmedzil iba na strohú citáciu paragrafových znení zákona a doslova nič nehovoriace odôvodnenie, ktoré je totožné s ostatnými rozhodnutiami vydanými správnymi súdmi vo veci zamietnutia iných návrhov na priznanie odkladného účinku správnych žalôb.

c) Nesúhlasí so záverom správneho súdu, podľa ktorého prípadným priznaním odkladného účinku správnej žalobe by nedošlo k ňou požadovanému výsledku, teda k zastaveniu stavby, pretože rozhodnutie o umiestnení stavby nemá žiadny vplyv na právoplatné rozhodnutie o stavebnom povolení. V tejto súvislosti poukázala na to, že územné konanie je absolútne kľúčovým a nezastupiteľným predpokladom ďalšieho postupu, ktorého cieľom je realizácia stavby, a preto je spôsobilé zasiahnuť do jej majetkových a osobných práv.

d) Správny súd nesprávne interpretoval a aplikoval relevantný § 185 ods. 1 SSP, keď reštriktívne zameral svoju pozornosť na posúdenie podmienky vzniku možnej hrozby zásahu iba okamžitým výkonom rozhodnutia, a nie aj na „iné právne následky“, ktorými je práve možnosť začatia stavebného konania a následnej realizácie stavby.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie označených práv v dôsledku nedostatočného, arbitrárneho odôvodnenia napadnutého uznesenia.

8. Ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom a v zásade nemá právomoc preskúmať skutkové zistenia a právne závery všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Obsahom ústavnoprávneho prieskumu rozhodnutí všeobecných súdov je len kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý im predchádzal, so základnými právami. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak rozhodnutím alebo postupom v konaní, ktoré mu predchádzalo, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. K takému dôsledku môže dôjsť vtedy, ak by skutkový stav a právne závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné.

9. Článok 46 ods. 2 ústavy zaručuje fyzickým osobám a právnickým osobám, ktoré obhájiteľným spôsobom tvrdia, že boli na svojich právach ukrátené rozhodnutím orgánu verejnej správy, základné právo obrátiť sa na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd. Obhájiteľnosť tvrdenia znamená, že vzhľadom na právnu úpravu a na okolnosti prípadu bolo konkrétne rozhodnutie orgánu verejnej správy spôsobilé zasiahnuť do práv alebo právom chránených záujmov fyzických osôb alebo právnických osôb, ktoré tvrdia, že boli rozhodnutím orgánu verejnej správy dotknuté. V tomto rozsahu (garantovanie práva na prístup k súdu) predstavuje čl. 46 ods. 2 ústavy *lex specialis* vo vzťahu k všeobecnejšiemu čl. 46 ods. 1 ústavy. Aj keď má právo na prístup k (správne)mu súdu svoj ústavný základ v čl. 46 ods. 2 ústavy, je tento súd pri svojom konaní viazaný princípmi spravodlivého súdneho konania vyplývajúcimi z čl. 46 ods. 1 ústavy (I. ÚS 505/2019). Súčasťou základného práva na súdnu ochranu je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

10. Rozhodnutie o návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe podľa § 185 SSP nie je rozhodnutím vo veci samej a následky z neho plynúce nie sú konečné a nezmeniteľné, ide teda o rozhodnutie dočasnej povahy (m. m. III. ÚS 468/2018, I. ÚS 158/2020). Posúdenie splnenia podmienok na priznanie odkladného účinku správnej žalobe spadá zásadne do právomoci správneho súdu a úlohou ústavného súdu nie je a nemôže byť opakovaný prieskum reálnej existencie týchto podmienok. Podstatou ústavnoprávneho prieskumu takého rozhodnutia je preto len obmedzený test ústavnosti, t. j. posúdenie, či má rozhodnutie o (ne)priznaní odkladného účinku zákonný podklad, či bolo vydané príslušným orgánom a či nie je prejavom svojvôle, teda či je náležité odôvodnené (m. m. I. ÚS 346/2017). Keďže aj v konaní o priznaní odkladného účinku správnej žalobe musia byť rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce princípm spravodlivého procesu, resp. základnému právu na súdnu ochranu (napr. I. ÚS 295/2021), ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zamerá na posúdenie, či správny súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody zamietnutia návrhu sťažovateľky na priznanie odkladného účinku.

11. Podľa § 185 písm. a) SSP správny súd môže, ak osobitný predpis neustanovuje inak, na návrh žalobcu a po vyjadrení žalovaného uznesením priznať správnej žalobe odkladný účinok, ak by okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej

správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy hrozila závažná ujma, značná hospodárska škoda či finančná škoda, závažná ujma na životnom prostredí, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom.

12. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že správny súd považoval za relevantné, že sťažovateľkou napadnuté rozhodnutie správneho orgánu o zamietnutí jej odvolania a potvrdení rozhodnutia o umiestnení stavby predstavovalo jeden zo zákonných predpokladov vydania stavebného povolenia. Správny súd pritom poukázal na to, že z jeho vlastnej činnosti je mu známe, že v súčasnosti prebieha pod sp. zn. 2S/29/2024 na tomto súde konanie iniciované sťažovateľkou, ktorého predmetom je preskúmanie rozhodnutia, ktorým bolo potvrdené stavebné povolenie v dotknutej veci. Následne správny súd uviedol, že v spomínanom konaní by otázka odkladného účinku správnej žaloby mohla byť posúdená inak, avšak v tomto konaní dospel k záveru, že prípadným priznaním odkladného účinku by nedošlo k sťažovateľkou požadovanému výsledku, teda k zastaveniu stavby. Správny súd preto nezistil zákonný dôvod na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, a preto ku skúmaniu ďalšej zákonnej podmienky (t. j. neexistencie rozporu s verejným záujmom pre daný procesnoprávny postup) nepristúpil.

13. Po oboznámení sa s dôvodmi napadnutého uznesenia a námietkami sťažovateľky (bod 17 napadnutého uznesenia), ktorými namietala začatie stavby a jej rýchlu realizáciu, zastáva ústavný súd názor, že správny súd sa pri rozhodovaní nedopustil svojvôle, pretože vychádzal zo zákonnej úpravy regulujúcej priznanie odkladného účinku správnej žalobe a v súvislosti s tým sa dostatočným spôsobom primeraným predloženej argumentácii zaoberal tvrdeniami sťažovateľky obsiahnutými v jej návrhu. V súvislosti s argumentáciou sťažovateľky ústavný súd poznamenáva, že otázka ochrany práv a oprávnených záujmov vlastníkov nehnuteľností, ktorých práva môžu byť realizovanou stavbou dotknuté, sa rieši v samostatnom stavebnom konaní, ktoré nasleduje po územnom konaní. Ústavný súd sa stotožňuje so záverom správneho súdu, že vydaním územného rozhodnutia správne orgány nemohli v danej veci reálne ukrátiť sťažovateľku na jej vlastníckom práve ani práve na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života, ktorý vychádza z ustálenej judikatúry, v rámci ktorej súdy dospeli k obdobným právnym záverom o možnom neoprávnenom zasahovaní do práva na ochranu súkromného a rodinného života či vlastníckeho práva rozhodnutím správneho orgánu o umiestnení stavby (rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 22/02, sp. zn. III. ÚS 176/03 a sp. zn. II. ÚS 72/07 či rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sž-o-KS/87/2006, sp. zn. 5Sžp/3/2011).

14. Napadnuté uznesenie správneho súdu nevybočilo z medzí ústavnosti, ako to tvrdí sťažovateľka v ústavnej sťažnosti, naopak, správny súd svoje rozhodnutie dostatočne a ústavne konformne odôvodnil. Správny súd zreteľne ozrejmil, že predpokladom vyhovenia návrhu nie je len tvrdenie vzniku ujmy, ktorá by mala vzniknúť napr. v dôsledku rozporu tohto rozhodnutia s požiadavkou ochrany životného prostredia ako požiadavky kolektívneho charakteru, ako aj riadne preukázanie tejto ujmy. Práve to sa sťažovateľke nepodarilo preukázať, preto jej návrhu nebolo vyhovené. Sťažovateľke napokon nič nebráni podať návrh na priznanie odkladného účinku správnej žalobe v konaní, ktorého predmetom preskúmania je stavebné povolenie, a v ňom relevantne preukázať existenciu takých nespochybniteľných skutočností, ktoré predstavujú reálnu hrozbu závažnej ujmy či iného nenapraviteľného následku, ku ktorým by došlo okamžitým výkonom stavebného povolenia.

15. Ústavný súd považuje záver správneho súdu o nesplnení podmienok na vyhoviecie návrhu sťažovateľky na priznanie odkladného účinku správnej žalobe za ústavne akceptovateľný a z ústavného hľadiska tak nenachádza priestor, aby do tohto hodnotenia správneho súdu akokoľvek zasiahol. Napadnuté uznesenie nevybočilo z medzí ústavnosti a správny súd náležite interpretoval a aplikoval príslušné ustanovenia Správneho súdneho poriadku, pričom svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil. Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil možnosť porušenia práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako ani čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu